

Příloha I. DOTAZNÍK PRO UČITELE

DOTAZNÍK PRO UČITELE

Děkujeme, že jste se rozhodli účastnit této studie. Výzkum je prováděn na středních školách po celé republice a jeho cílem je především zmapovat výskyt kyberšikany učitele a odhalit nejrůznější souvislosti. Vaše anonymita v rámci výzkumu bude zaručena, prosíme Vás tedy o co nejupřímnější odpovědi. Získaná data budou anonymizována a použita pouze pro účely výzkumu.

Přiřazený kód:

Demografické údaje:

Pohlaví: **MUŽ / ŽENA / JINÉ**

Věk: _____

V jakém kraji se nachází škola, ve které právě učíte: _____

O jaký typ střední školy se jedná: _____

Vyučovaný předmět: _____

Tento výzkum se soustředí na kyberšikanu učitele žákem. Za kyberútok zde tedy považujeme úmyslné ponižování, zesměšňování, obtěžování učitele žákem, prostřednictvím technologií – především mobilního telefonu a počítače.

Dotazník zkušenosti s kyberútoky:

- 1) Měl jste v průběhu svého působení někdy pocit, že jste se stal/a obětí kyberútoku (tj. ojedinělý incident) nebo kyberšikanu (opakovaných online útoků)?

ANO – NE – NEJSEM SI JISTÁ/Ý

(zakroužkujte)

POKUD NE, tento výzkum je pro Vás u konce a můžete dotazník odevzdat

Pokud byla Vaše odpověď ANO, prosím pokračujte zodpovězením následujících otázek

Pokud si nejste jistí, pokračujte k následující tabulce

- 2) Zažil/a jste někdy v průběhu svého působení na této škole některý z těchto útoků ze strany **žáků**?

Pokud ano zaškrtněte, o jaký typ se jednalo, v následující tabulce:

Verbální útoky realizované prostřednictvím mobilního telefonu a/či internetu (ponižování, urážení, zesměšňování, apod.)	
Obtěžování prostřednictvím opakovaného prozvánění a/či zasílání zpráv	
Vyhrožování či zastrašování prostřednictvím mobilního telefonu a/či internetu	
Šíření ponižujících, zesměšňujících fotografie na internetu nebo ve třídě/škole	
Průnik do elektronického účtu (emailu, účtu na sociální síti – např. facebook, apod.)	
Šíření ponižujících, zesměšňujících	

videonahrávky na internetu nebo ve třídě/škole	
Krádež identity (vytvoření falešného účtu)	
Vydírání prostřednictvím mobilního telefonu a/či internetu	

3) Jednalo se o jednorázový, či opakovaný útok?

4) Prožívali jste v důsledku této zkušenosti některé z následujících pocitů? (zaškrtněte)

Bezmoc	
Ztrátu sebedůvěry	
Pocit profesního selhání	
Negativní emoce (smutek, vztek, úzkost)	
Lhostejnost	
Vysokou míru stresu	
Somatické potíže (bolesti hlavy, břicha, aj.)	

5) Jak jste danou situaci řešili?

6) Co pokládáte za příčinu incidentu?

Příloha II. DOTAZNÍK ŽÁK O UČITELI

ŽÁK O UČITELI

Žáci i učitelé tráví ve škole mnoho času. Žáci si mohou ve škole osvojit řadu vědomostí a dovedností, rozvíjet své schopnosti, mohou se zde cítit příjemně i nepříjemně, mohou se do školy těšit i strádat tím, že „tam musí“ chodit, mohou se setkávat s učiteli spokojenými, spravedlivými, laskavými, ale i s těmi, kteří vidí spíše jejich nedostatky. Z běžné školní praxe je zřejmé, že chceme-li situaci změnit ve prospěch rozvoje možností každého žáka, je třeba získat informace a zamyslet se nad tím, co pro to mohou udělat učitelé i žáci. Pojďme se o to pokusit právě nyní:

Úvodem podtrhni či doplň možnost, která platí:

- Jsem muž – žena, narodil/a jsem se v roce:
- Právě navštěvuji základní školu – víceleté gymnázium – čtyřleté gymnázium – střední odbornou školu – střední integrovanou školu – střední odborné učiliště.
- Jsem žákem/žákyní ročníku.
- Je to škola soukromá – státní.
- Škola sídlí na vesnici – ve městě – ve velkém městě (Praha nebo krajské město).

První úkol:

Podle vlastní zkušenosti s tímto učitelem posuď uvedené situace, které ve škole při vyučování běžně nastávají. Zvaž a rozhodni, zda se s určitým projevem chování u tohoto učitele setkáváš

rozhodně ano - zčásti ano - spíše ne - jistě ne

a udělej křížek do příslušného okénka . Je důležité, abys vyjádřil/a svůj opravdový názor otevřeně ke všem uvedeným situacím. Podepisovat se nemusíš, dotazování je anonymní.

	rozhodně ano	zčásti ano	spíše ne	jistě ne
1. Často se s námi směje				
2. Povídá si se žáky i o tématech, která se netýkají vyučování				
3. Je trpělivý				
4. Věř v zlepšení žáků, věří jejich schopnostem a dovednostem				
5. Když něčemu nerozumím, bez obav se zeptám				
6. Křičí na žáky				
7. Dává poznámky, ukládá tresty				
8. Má své oblíbené žáky a chová se k nim jinak než k ostatním				
9. Je náladový, má-li špatnou náladu, je nepříjemný				
10. Připomíná neúspěchy žáků či jejich chyby z dřívější doby				
11. Inovuje výuku, vymýšlí pro žáky stále nové úkoly				
12. Dokáže navodit skutečné pracovní prostředí				
13. Tomu, co po mně učitel chce, dobře rozumím				
14. Podporuje vlastní názor žáků				
15. Opravdu rozumí svému předmětu, zná zajímavosti a novinky				
16. Často řeší maličkosti, ale podstatné záležitosti málokdy				

	rozho dné	zčásti ano	spíše ne	jistě ne
17. Jeho vyučovací hodina je chaotická, nemá řád				
18. Většinou známkuje dosti mírně				
19. Vyrušuje-li někdo ze žáků při vyučování, přilíš si toho nevšímá				
20. Spokojí se s každým vysvětlením nesplněného úkolu				
21. Má smysl pro humor, umí legraci dělat i přijímat				
22. Vyjadřuje porozumění každému žákovi				
23. V jeho vyučovacích hodinách je příjemná atmosféra				
24. Dovede pomoci a vysvětlit látku třeba i po vyučování				
25. Projevuje o žáky opravdový zájem, snaží se každého poznat				
26. Dovede žáky zesměšňovat, ironizovat				
27. Spěchá na odpověď, nenechá žáka odpověď rozmyslet				
28. Je mu jedno, jak žáci zvládají řešení problémů mezi sebou, nechává to na nich				
29. Z jeho hodin mám strach, protože je při nich nepříjemná atmosféra				
30. Projevuje vůči žákům nadřazený postoj				
31. Podporuje spolupráci žáků v různých úkolech				
32. Dovede látku vysvětlit několika způsoby, aby tomu všichni rozuměli				
33. Stanoví pravidla, která dodržujeme my i on sám				
34. Zapojuje se do hodin, aktivizuje žáky, zadává zajímavé úkoly				
35. Je žáky respektován				
36. V jeho vyučovacích hodinách je nuda				
37. Odkládá písemné i ústní zkoušení (někdy ani nevíme proč)				
38. Většinou přejde bez povšimnutí, když žáci nesplní zadaný úkol				
39. Často se „nechá ukecat“, podlehne naléhání žáků (a změni svůj plán pro výuku)				
40. Je nedochvilný				
41. Je tolerantní, dovede dát žákovi „druhou šanci“				
42. Má pochopení pro vztahy mezi žáky a situaci ve školní třídě				
43. Rád dává dobré známky či jiné kladné hodnocení				
44. Je-li potřeba, umí žákům naslouchat				
45. Bere vážně názory či náměty žáků				
46. Občas používá nadávky či vulgární slova vůči žákům				
47. Je nevyzpytatelný, nevím co a kdy od něho můžu čekat				
48. Často žáky kritizuje, ale neříká, jak co dělat správně				
49. Prosazuje svou moc bez ohledu na žáka či situaci ve třídě				
50. „Drbe“, vynáší informace o jednotlivých žácích ze třídy do třídy či ostatním učitelům				
51. Vyvolává diskuzi žáků a řídí ji tak, že se něco nového dozvíme				
52. Během jedné vyučovací hodiny se hodně dozvíme, naučíme				
53. Jeho vyučovací hodiny mají jasnou strukturu a cíl				
54. Dovede flexibilně přizpůsobovat vyučovací hodinu potřebám žáků a celé třídy				
55. Jeho vyučovací hodiny jsou různorodé, zvládneme hodně činností				
56. Svá rozhodnutí často vysvětluje stanovisky školy, „schovává se za ředitele“				
57. Pokaždé chce od žáků něco jiného, aniž by dopředu vysvětlil, co bude požadovat				
58. Je pravda, že se nic nestane, když nedoneseme domácí úkol nebo zadané pomůcky				
59. Z chování učitele je často zřejmé, že si neví rady				
60. Chová se tak, že nemotivuje žáky k lepším výkonům, proto se v jeho vyučovacích hodinách nemusím moc snažit				

V další části dotazníku se budeme také věnovat Tvým zkušenostem s učiteli, ale trochu jinak. Postupně prosím odpověz na všechny otázky v dalších úkolech.

Druhý úkol:

Jakou známku (1, 2, 3, 4, 5) na **vysvědčení** bys dal/a tomuto učiteli za následující projevy. Píš ke každé řádce jednu známku, kterou si podle Tvého názoru zaslouží:

chování k žákům	
úsměvy a legrace se žáky	
laskavost a pomoc při obtížích žáků	
příprava na vyučovací hodinu	
vedení a organizace vyučovací hodiny	
zajímavé vyučování	
spravedlivý přístup k hodnocení žáků	

Třetí úkol:

Jaký jsi Ty sám žák? Jak Tě asi vidí, co si o Tobě myslí učitel, jehož chování jsi charakterizoval a nakonec i známkoval? Napiš několik takových charakteristik.

Poslední úkol:

Jak se chová učitel, který je u svých žáků oblíbený? Rozmysli si, jaké projevy chování má mít podle tebe ideální učitele, aby si skutečně zasloužil charakteristiku „*můj učitel – ideál*“. Možná máš vlastní zkušenost, už ses setkal/a s takovým učitelem.

Podobně jako v 1. úkolu rozmysli, zda se určité projevy chování ideálního učitele vyskytují:

rozhodně ano - **zčásti ano** - **spíše ne** - **jistě ne**

a udělej křížek do příslušného okénka . Je zase důležité, abys otevřeně vyjádřil/a svůj názor ke všem uvedeným situacím.

	rozhodně ano	zčásti ano	spíše ne	jistě ne
1. Je trpělivý				
2. Křičí na žáky				
3. Jeho vyučovací hodiny mají jasnou strukturu a cíl				
4. Většinou známkuje dosti mírně				
5. Často se se žáky směje, je s ním legrace				
6. Připomíná neúspěchy žáků či jejich chyb z dřívější doby				
7. Inovuje výuku, vymýšlí pro žáky stále nové úkoly				
8. Spokojí se s každým vysvětlením nespíněného úkolu				
9. Je tolerantní, dovede dát žákovi „druhou šanci“				
10. Dovede žáky zesměšňovat, ironizovat				
11. Je žáky respektován				
12. Vyrušuje-li někdo ze žáků při vyučování, přilíš si toho nevšímá				

Děkujeme za otevřenost a ochotu zamyslet se nad tím, co se ve škole mezi učiteli a žáky děje i za čas, který jsi dotazníku věnoval. Věříme, že ku prospěchu pohody ve škole!

Příloha III. PŘÍKLADY MEMŮ

Příloha IV. SLOVNÍČEK POJMŮ

POJEM	DEFINICE
Internetový mem	Myšlenkový koncept, který se šíří prostřednictvím internetu. Termín pochází ze slova mem, které bylo poprvé použito v roce 1976 Richardem Dawkinsem v jeho knize Sobecký gen.
Třídní management	Proces vytváření podmínek příznivých pro zapojení žáků do třídních aktivit
Bullycide	Sebevražda v důsledku šikany. Pojem vychází od autorů Marra a Fielda, kteří jej popisují v knize „Bullycide: death at playtime
Sociální síť	Označení pro online komunitu, která skrze vytvořený profil dovoluje lidem v rámci sdíleného prostoru potkávat další členy sítě, komunikovat s nimi, zůstat v kontaktu a sdílet s nimi obrázky a video.“ (European Network and Information Security Agency)
Facebook	Facebook je rozsáhlý společenský webový systém sloužící hlavně k tvorbě sociálních sítí, komunikaci mezi uživateli, sdílení multimediálních dat, udržování vztahů a zábavě.
Youtube	Youtube je největší internetový server pro sdílení videosouborů. Založili jej v únoru 2005 zaměstnanci PayPalu Chad Hurley, Steve Chen a Jawed Karim.

<https://mkurri.cz/meme-101/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Bullying_and_suicide

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Facebook>